

ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան դիմաց, Պոլսոյ համար 180 դր.
» Գաւառացի » 100 դր.
» Կարմիրայի » 90 դր.
» Գաւառ » 50 դր.
Իւրաքանչիւր թիւի վրայ 30 փր.
Կանոնական տուրքը կ'աւելցուի հաւա-
ժար 3 դուրոյ, երբեք անցումի հա-
ժար 2 դուրոյ, աւելի անդամներու
համար զատ անկարգութիւն կը լինայ:

Լ Ր Ա Գ Ի Ր

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆՆՈՒԹՅՈՒՆ 14 ՄԱՐՏ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Անկողմնականութիւնը պահ մի
մտքով եւս էլ, երբեք չազատա-
կան աշխարհի հրապարակէն երևում ա-
մենուն ուշադրութիւնը իր վրայ կը
գործէ:

Ամերիկայի կառավարութիւնը իր
կառավարութիւնը մէջ յայտնած պա-
հանգիստը պիտի բաժնեւոր իրա-
ւարար անունին կը թողնուի որոշել թէ
անուրիակի փառացի վրայ զիտ ար-
ձակելու ձեռնհասութիւն տնի՝ թէ
ոչ:

Անգլիայ ընդհանրապէս նկատե-
լով որ այս պահանջով վաշտակներ
պատկարասութիւն մէկ մի կ'աւարտ-
տամ պարբերութիւնէն յետոյ հեկա-
նէ, երբեք բանակցութիւն բանալ եւ
դաշնակցութիւն տնայնութիւն կա-
ռավարել, որ պարզապէս յիշեալ դաշ-
նակցութիւնը պնդեցէ իրեն:

Ամերիկա չընդունիր եւ չը յա-
ռապիր որ ընդունի զայս ուստի խն-
դիրը գործող իր կ'անտա փնտրել
մէջ կը մնայ, եւ հաւանականաբար պի-
տի մնայ՝ եթէ երկու կողմանց միմ-
իւր չ'ընեն:

Ինչ պիտի լինի ասոր հետեւ անքո-
յը հարցնեն ամեն մարդ, ինչ պիտի
լինէ Ամերիկա՝ եթէ Անգլիա վաշտակ-
ները զաշնակցութիւնը խաբար չ'ըն-
դունի:

Լրագիրը տարակարծիք են այս
մասին, բայց Ամերիկայի կառավարու-
թեան առաջ պատասխանին մեղմու-
թիւնն է, որով խաղաղասիրական
յայտարարութիւններն կը մակարե-
րեն թէ անմիջական հետեւեալ մի
չ'ունենար այս վէճը:

Ամերիկայի կը իր Գաղղիական
Տէպա լրագիրը, անապարհելու պատ-
ճառ մի չ'ունենի, Գաղղիական թէ Անգ-
լիայից իրենց լուս պատրաստած են

միմիկան պատերազմի, եւ փառա-
տայի կորուստն ու յաղթող մտքուցած
են իրենց հաւանականութեան հաշ-
տին մէջ: Ամերիկա նոյն պիտի ընէ,
ինչ որ Իտալիա բրաւ անցեալ տարի:
Պատեհ ժամա պիտի սպասէ: Գրքը-
մի պատերազմին ետեւ Իտալիոյ հա-
ղաւոր նստու, արեւելեան խնդրոյն
չ'արու շտնի որ Անգլիա եւ Գաղղիա
միմիկան կը անտնէր իր զէնք բայց եր-
բոր Գաղղիա քննեցաւ, եւ Անգ-
լիա ալ միմիկան մնաց փարիզի գաշ-
տակութեան փառաբանութիւնը պահան-
ջեց, եւ իր պայմաններն յառաջ դը-
րաւ: Այնպիսի իրադարձութեան, զոր
Անգլիոյ խնայող հնազանդութիւնը
միմիկան կը պահէ զերազանգիւ: Անգլիա
կը պահէ այն ժամանակ զատել թէ իր-
աւարտ կողմը բռնեցը՝ զսնէ Գաղղիոյ

գաղղիականութիւններն պատած յա-
հուն չափ միմիկան չ'ընէ իրեն:
Ներկայ խնդրոյն մէջ՝ Գաղղիացի
ազգը, ինչ անուն ալ որ անհնայ իր
կառավարութիւնը, կողմ չ'ունի բըռ-
նելիք: Եւ հաւանական է, եւ ամեն
բանէ ասով իրեն պէտք է վերադառն-
ել իր պայմաններէն իրենց պայման-
ները:

Գաղղիոյ մէջ միմիկանութեան մե-
ղմուցումները կը շարունակեն՝
ազգային ժողովոյ մեծադոյն մասին
նպատակարարութեամբ, որ ինչպէս
յայտնի է՝ միմիկանական կառու-
ցութիւններէ կազմուած է: Բայց ժո-
ղովուրդը անցեալին իրաւունքով ա-
նկող չ'ընէր մեղմուցումներ, եւ
հաւանականութեան հաստատութիւնը կը
զէ՛ Գ. Թիէրի նախորդ հաւանական ներ-
քնէ:

Համարապետութիւնը կ'որոշուի,
կըսէ իրեն Նախագահ, որ բոլոր
խորհուրդն արմատ կը ձգէ մեր քա-
ղաքական խնդիրն ու մասն մէջ, եւ մեր
դատաւանայ, մեր զեղծ մտքը, եւ կը
բաժնէ անորոշ եւ անաւարտակող իրեն
մեծ դարմանատար մի կ'ընեն ժողո-
վորդեան աչքը:

Ազգային ժողովոյ աշխարհեան ան-
դամը զայս անտնէրով՝ համարապետ-
ութեան անկումը փութացնել կը ճըզ-
նին փառն զի կը հասկնան որ քանի
ժամանակ անցիկ, աշխարհ համարապե-
տութիւնը գործութիւնն ու անոր թիւն
կ'աւանդէ, եւ յետոյ անհնայ կը լինի
պայն տապալել: Ասոր համար խոր-
հուրդ բրաւ էին Նախ Գ. Թիէրի պաշ-
տածութիւնը ձգել որպէս զի Գ. Թիէրի
հրաժարի եւ պետական հորում
մ'ընելու դարձը զի իրենց իւր պէտք
պիտի լինի զորացի զորացի հրամանատար
Մաքս-Մաքսի մարտավարական կողմէն
գաղաարութիւն մը չ'ընէ իրենց նը-
պատակին զէնք նորա միմիկան ալ հե-
տագործելու եւ ձեռք առելու փորձեր
եղած են կըստ իւր բայց Մաքս-Մա-
քսի յայտարարութիւնը բրաւ է թէ իր
սուրն օրինակութեան միմիկան կընայ
ժառանգել եւ ոչ որ եւ է պետական
հարաւոր:

Կենսաշնորհ յանձնարարութիւնը
նամանակ ինքեւ ազգայն ազգային
ժողովոյ օրոշումով պատասխանին են
թարկել առան լրագրաց արձակելին
ալ մեծ զրգուածութիւն պատճառել ժո-
ղովն միմիկանական մասին, եւ յոյց
տաւա թէ արդէ համաժողով չ'ընեն:

Ընդհանրապէս կը կարծուի թէ
ազգային ժողովն այս վիճակին մէջ
չ'է կարող տակաւին երկար ժամանակ
շարունակել: Գ. Թիէրի ալ այս կարծի-
քն ունի կըսեն հետեւեալ բանա-
ղիր է՝ Ժամ մ'առաջ երկիրն ա-
զատել Գերմանացի զբաւակնէ, եւ
յետոյ անմիջական նոր ազգային ժո-
ղով մ'ընելու սուր օրոշոյն զի երկիրն
կ'աւարտական ձեռք վերջնական կեր-
պի որոշուի:

Անձնատու թիւանց յանձնարար

վրէ իր պաշտօնն աւարտելու վրայ է:
Վերջին օրերու մէջ քաղաքակ-
տին եւ ժողովին կողմէն փոխանորդ-
ներ ներկայացան, եւ անհերքելի ա-
պացոյցներով հաստատեցին թէ Պա-
զէն մարմնաւոր իր զինուորական քոր-
ժողովներէն կընար շարունակել,
եւ ընդ հատկապէս արտաքին ազգա-
միմիկան չ'ունենալ չէր, ինչպէս որ
ինք կը հաստատէր: Ընդհանրապէս
բաւական է ասել թէ անհերքելի ա-
նէր, եւ թէ կընար քանիցս անգամ
թիւնակն պաշտօնն զիտ երբ պա-
սել եւ զէնք ի վերջոյ քաղղ վեր-
ջագէս պաշտօնական դրութեամբ
հաստատելին թէ անհատականութեան
պայմանագիրն արտաքին ժամա-
նակ աւ հաւանք տաւ ասոր պարէն
կար մէջ մէջ: Հաստատակող կարծիք
նախորդ պրպոնտ է Պազէն մարտ-
ջախտին դէմ, եւ միմիկան նորա գա-
տապարտութիւնը կը ինքըն:

Կը յառաջանի որ յանձնարարութիւնը
միմիկան մարտի փրկել իր անկողնից
կը ներկայացնէ ազգային ժողովին:
Գիտեմքութեան ակտիւն ժամա-
նակ մ'ի վրայ Գաղղիոյ մէջ բրաւ յա-
ռադարձութիւնն ամեն բարդապիտե-
մատ հարցութիւն պատճառելէ զատ,
վերջին օրերու ազգային ժողովոյ ալ
ուշադրութիւնը դրաւ երբ:

Գ. Տէմարտէն անուն երեսփոխան
օրինակ ծրագիր մի ներկայացուց, ո-
րով կը յառաջ արեւելական մարտ-
թիւնն եթէ ոչ բարդութիւն չ'ընէր զո-
նէ նորա յառադարձութիւնն արդե-
ւաւ:

Երեք անգամ զինուոր թիւն կը
նշանակէ օրինակ իր, 1՝ զի պա-
ժական եւ հազարաւոր զինուոր թիւն
2՝ բանիցս անգամ կընուած գիտա-
վութիւն 3՝ գիտեմքութիւնն, այսինքն
բնութիւնն դարձեալ արեւելական թիւն:
Այս երեք անգամներն համեմատ
պատմութեան ալ տալիս անհանգիստ են:

Գիտեմքական գիտութիւնն զէնք
մէկէն հինգ փրաւք սուղանք, եւ հ-
թէ տարւոյն մէջ երկու անգամ պա-
տահել աւ շտնէ երեք օր բանաւոր
կաթիւն, միմիկան ընդ մերմ պատահեալ
գիտութիւնն զէնք վեց օրէն երեք
տմիս բանաւորութիւնն եւ 165ն 300 փր-
աւազանք: Ի հարկին՝ այս արտաժե-
լը կընան կընապատկեր:

Իսկ գիտեմքական զէնք՝ վերջի-
եալ արտաժեմներն զատ՝ նաեւ քաղա-
քական եւ քաղաքային իրաւանց մէկ
մասնը գրկում:

Սոյն պատմութիւն պիտի ենթադրուի ին
նաեւ արձագանք եւ գիտեմքայն ուր
գիտութիւնն նպատակ օրեն կ'ուն
10 տարեկանէն պակաս եւ հետեւին
մեծ մը չ'ունենող ազգայն ընկեր տուն
լինելու:

Երբեք թէ ոչ յայտնի օրէնք մ'ալ
թուրքի մէջ հաստատուէր, որ զի-
նեմութեան օրոշն անթիւ չ'արեւացի

եղեւնութեանց ինչպէս անթիւ եւ
աղետից աղբուր մ'եղած է:

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Փարիզ 21 մարտ.
Գաղղիական հանդիպումներն:
Անգլիոյ թագուհին ամուսն 24ին Նէթ-
արու կ'ապաստէ, ուրիշ Գերմանիա
պիտի երկայ:

Փարիզ 22 մարտ.
Պի. Թիէրի յանձնարարութիւնն եւ Պ.
Թիէրի մէջ կատարելու անհամաձայ-
նութիւնն կ'որոշուի Գաղղիական չ'ընէր
նախնական իրութեան (չ'արձուած ազ-
րանաց) վրայ առաջարկուած առեր-
բնականի, մանաւանդ կ'աւելի նիւթոյ
վրայ, թէ եւ Պ. Թիէրի կը պնդէ:

Գաղղիական անտնէր՝ Հաքո
փողոցին մէջ աստիճանութեան զին-
ւորներն սպանող ու ի հասարակեւ
ի մահ դատադատուց:

Վերադառնալ 22 մարտ.
Գ. Թիէրի յայտնեց թէ կ'անցնէ
կայ օդերազգրեւուն վրայ միմիկան-
նութիւնը մարտապատկարականութիւնը
կ'անհնայ՝ առանց Պազէն օգուտ մի
բերելու: Տնտեսական Կալիֆորնիոյ չը
պնդեց իր հարցման վրայ:

Լոնտոն 23 մարտ.
Անգլիոյ պաշտօնէն պատասխա-
նը՝ վերջին ծաղի քաղաքաւոր եւ բա-
րեկամական ինքեւ հանգիստ, դարձ-
եալ չ'ընէր անուրիակի փառացի
խնդիրը չ'ընէր անուրիակի իրաւարար ատե-
նին յանձնել:

Հաս 22 մարտ.
Գաղղիոյ նորնոր գեղարմ Գ.
Ֆալքլենդի ոտաղած հրահանգները կը
պատու իրեն իրեն յայտնել թէ Գաղղ-
իոյ կառավարութիւնն եւ օգտային
ժողովոյ մեծ աղոյն մասին բացօթեւ
հաստատուն կ'աւելի է Գաղղիոյ եւ ի-
տալիոյ մէջ հիմնական բարեկամու-
թեան յարաբերութիւնները շարուն-
անելու:

Վիեննա 23 մարտ.
Ահաբանութեան փրձերը կը շա-
նուն Պազէն մէջ:
Բուսիլի գաղթիկը 78
Օսթրո-Սիլի. Պաշտպան բաժ. 131 50
Բրէտիլ Օսթրո-Սիլի. ընկ. 139
Սիլի 108 75

Փարիզ 23 մարտ.
Պ. Ֆալքլենդ քաղաք մ'աւան կը զնէ:
Բուսիլի բաժնիք 185

Լոնտոն 23 մարտ.
Դարեւորն խորհրդարանին մէջ
Լորտ Տէրպլի՝ Աւագանի խնդրոյն
գիտեմքական պայմանագրով Լորտ
Կրոնթիլի, այս վերջին պատասխանեց
թէ երկու կառավարութիւնը քարե-
կանական կարգադրութեան մը հա-
նելու կը փախուցնէ, բայց Անգլիոյ
կառավարութիւնը թագուհին ատե-
նարանութեան իտեքներն ամուր կը

Հ. Ը	Պղինձ Թողարժ հրկյւն մէջ	9/1—10
հօրաւ 11—	Աֆրօն	» 260 —275
» 10—	Քիթրէ	» 29 —30
» 6—7	Սառաւ	» —
Բ. Ի	Կառաւաւ Անաս.	Բիւէ —
հօրաւ 20—20/1	» Բաւմէլի »	» —
» 18 —	Մեհաւք Պարսկ. Բէշա	» 42 —44
» 18—20	Պրուա	» 82 —86
» 18/1—19		
» 17 —		
» 16—17		
16—17		
Ի. Բ.		
հօրաւ 50 —	Խաչմէ Բիւլ. աւետակ 100 հօր. 1200—1250	
» 48 —	» Ի. » »	
» 34 —	Սէմէն	» 16—16 1/2
» 29 —	Շաքար փռիկ Անգղ. Կնդ.	» 240—242
Մ. Ո. Բ.	» » Կաղղ. »	» —
Կաթար մէջ 0. 1.	» Գլուխ Կաղղ. »	» 240—
» » »	Չայ Քոնկո	» հօրան 26 —
» » »	» Բէքս ձաղիկ »	» 45 —60
» » »	Անագ (շալալ) Կնդ.	» 1010—1020
» » »	Պղպեղ (պիպէ) հօրաւ	» 10/1—
» » »	Լեզակ (շիւլի) Պէնկալա »	» 100 —140
» » »	» » Մատրա »	» — 70
» » »	Ջէնթ աւախա 100 հօրաւ ֆր.	» 90 —
» » »	Երկրի ձողակներ	» 70 — 72
» » »	» տախտակ	» 72 —
» » »	» բռնեղալ	» 80 —82
» » »	Քաթֆիւս	» 112 —118
» » »	Բրինձ Խալիլայ 100 ֆր. ֆր.	» 45 —
» » »	Կարաղ եղ Սաւաթայ ար.	» 13 —14
» » »	Խաչմէ ար	» 35 —40